

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/124/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110249064
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:1110249064.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcov: 1. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom 080 01 Prešov, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, 2. W. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX T. T., H. W. č. XXXX/XX, obaja zastúpení: JUDr. Roman Jurík, advokát so sídlom 940 71 Nové Zámky, Jazerná 19, IČO: 40 353 729, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: WERNER & Co. s.r.o., so sídlom 851 07 Bratislava, Žltá 2/F, IČO: 36 869 643, o ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov, vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, na odvolanie žalobcov 1 a 2 proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 20C/32/2011-557 zo dňa 19.02.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. V časti konania o ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov žalovanému **p r i z n á v a** nárok voči žalobcovi 1 na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

III. V časti konania o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia žalovanému **p r i z n á v a** nárok voči žalobcovi 2 na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcom v 1./ a 2./ rade náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Rozhodnutie v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej vo vzťahu k žalobcovi 2 odôvodnil právne aplikáciou ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Vecne argumentoval tým, že v časti zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2390,- eur, s poukazom na § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., súd musel žalobu zamietnuť, nakoľko aj napriek mnohým vyjadreniam žalobca 2 neuniesol bremeno tvrdenia a následne ani bremeno dôkazu (§ 150 CSP). Žalobca 2 ani raz neuviedol tvrdenia, prečo požaduje zaplatiť práve 2390,- eur, iba skonštatoval, že to považuje za spravodlivé. S takouto argumentáciou sa súd nemôže stotožniť a ani uspokojiť, nakoľko požadovaná suma nie je zo strany súdu preskúmateľná a následne ani primerane a zrozumiteľne odôvodniteľná. V tomto smere žalobca 2 neprodukoval žiadne dôkazy, preto súd nemohol inak, ako žalobu v tejto časti zamietnuť. Zároveň sa súd stotožnil aj s právnou argumentáciou žalovaného ohľadne priznania primeraného finančného zadosťučinenia, keď uviedol, že ho môže priznať až následne po tom, ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Doposiaľ žalobca 2 nepreukázal, že by úspešne na súde porušenie práva

uplatnil a v akom rozsahu sa tak stalo. Pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia nie je pritom podstatné subjektívne vnímanie a postoj spotrebiteľa, ale súdom objektívne priznané porušenie práv spotrebiteľa. Súd v tomto smere poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/35/2018 zo dňa 3. 10. 2018, v ktorom odvolací súd dôvodil nasledovne: „Pri výklade ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je nevyhnutné v záujme eliminácie jeho možného zneužitia sledovať najmä jeho účel. Aj keď sa dá predpokladať, že bolo zamýšľané hlavne na podporu aktivít spotrebiteľských združení, ktorým iné majetkové nároky neprislúchajú, nie je vylúčené, aby bolo priznané aj spotrebiteľovi, ak porušenie práv alebo povinností stanovených právnymi predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (K. Csach: Štandardné zmluvy, 2009). Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. V striktnom význame žalobkyňa nebola tou, ktorá úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti, keďže v konaní v prejednávanej veci bola jej žaloba v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia zamietnutá z dôvodu premlčania uplatneného nároku, teda s uplatnením jej nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia bola žalobkyňa neúspešná. Pokiaľ tak žalobkyňa žalobou úspešne neuplatnila porušenie práva alebo povinnosti, resp. nepreukázala úspešne uplatnenie takéhoto porušenia práva alebo takejto povinnosti v inom konaní, čo je podmienkou pre priznanie jej práva na primerané finančné zadosťučinenie, bolo potom nadbytočné súdom prvej inštancie v rámci právnej kvalifikácie zaoberať sa uplatneným nárokom žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z hľadiska unesenia / neunesenia bremena tvrdenia a dôkazného bremena o vzniku konkrétnej ujmy u žalobkyne a o konkrétnej výške tohto nároku. Avšak žiada sa napriek tomu uviesť, že súd prvej inštancie správne konštatoval neunesenie bremena tvrdenia a v nadväznosti na to i dôkazného bremena zo strany žalobkyne vo vzťahu k nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže žalobkyňa tento svoj nárok zdôvodnila len paušálnym poukazovaním na nekalé obchodné praktiky žalovaného bez tvrdenia konkrétnych skutočností, z ktorých by mal vyplývať možný alebo faktický vznik ujmy práve u žalobkyne. Keďže žalobkyňa si nespĺnila ani len svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, nemohla si tak splniť v tomto smere ani dôkaznú povinnosť.“.

3. Vo vzťahu k nároku žalobcu 2 na vydanie bezdôvodného obohatenia súd argumentoval tým, že podanou žalobou nedošlo k zastaveniu plynutia premlčacej doby, pretože žalobca 2 v premlčacej dobe nepodal na súd žalobu tak, ako je to uvedené v bodoch 32. až 36. odôvodnenia, nakoľko petit v časti vydania bezdôvodného obohatenia nebol presný, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný. K úprave petitu došlo najskôr dňa 24. 4. 2018, na tejto úprave, resp. zmene potom právny zástupca žalobcu 2/ netrval (bod 36. odôvodnenia a o tejto zmene ani nerozhodoval) a do dňa rozhodnutia súdu k definitívnej úprave a návrhu na zmenu petitu ani nedošlo. Ak by súd, pre účely vyporiadania sa s námietkou premlčania vznesenou žalovaným, vychádzal z dátumu 24. 4. 2018, potom je nutné konštatovať, že k zmene petitu došlo až po uplynutí subjektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula 13. 8. 2012 ako aj objektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula 13. 8. 2013, pričom k „zmene“ petitu (na ktorej však právny zástupca žalobcov netrval z dôvodu, že petit zmení následne po zväžení ďalších krokov) došlo až 24. 4. 2018 (resp. dňa 31. 12. 2017, kedy právny zástupca žalobcovo zaslal písomné stanovisko, v ktorom prvýkrát vyčíslil výšku bezdôvodného obohatenia, avšak zároveň uviedol, že zotráva na žalobe, navrhol len zmenu petitu v časti zasielania SMS správ žalovaným smerom k spotrebiteľom). Vzhľadom k tomu sa súd potom nezaoberal ďalej výškou bezdôvodného obohatenia, ako ani procesnou obranou žalovaného, či z výkonu exekúcie môže vôbec dôjsť k bezdôvodnému obohateniu (hoci nad rámec súd uvádza, že súhlasí s právnou argumentáciou žalovaného uvedenou v podaní zo dňa 19. 2. 2018 z č. I. 474 spisu). Na základe uvedeného súd žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú, pričom o nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Keďže žalovaný bol v konaní plne úspešný, keďže súd zamietol žalobu žalobcov v celom rozsahu, súd mu priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu - žalobcom. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali prostredníctvom právneho zástupcu žalobcovia 1 a 2 odvolanie, žalobca 1 len proti výroku o náhrade trov konania, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), g), h) CSP. Súd odôvodnil svoje rozhodnutie neunesením povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena. Poukázal na zákonnú koncentráciu, ktorej porušenie má za následok rýchlu

stratu sporu. Súd vytkol žalobcom, že napriek výzve súdu nedokázali upresniť výšku bezdôvodného obohatenia (relevantné pre žalobcu 2) a nezmenili ani petit. Navyše právny zástupca sa bez uvedenia dôvodu nezúčastnil na pojednávaní dňa 19. 2. 2019, na ktorom musel súd rozhodnúť. Odvolateľ namietal, že súd až po vyhlásení rozsudku doručil právnomu zástupcovi žalobcov vyjadrenie žalovaného z 12. 2. 2019. Súd zaslal zásielku prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy dňa 15. 2. 2019. Dňa 19. 2. 2019, teda o štyri dni, sa konalo pojednávanie, na ktorom súd vyhlásil rozsudok. Právny zástupca žalobcov si vyjadrenie prevzal dňa 28. 2. 2019, teda v odbernej lehote. Ani keby si právny zástupca žalobcov bol prevzal podanie žalovaného ihneď potom, ako mu ústredný portál verejnej správy notifikoval novú správu, už by na vyjadrenie nestihol reagovať tak, aby sa s reakciou mohol oboznámiť žalovaný v lehote podľa § 178 ods. 2 C. s. p. Nedoručovanie písomností pritom už bolo viackrát predmetom konaní, v ktorom sa posudzovalo právo na spravodlivý proces. V tomto poukazuje napríklad na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Trančíková proti Slovenskej republike. Obdobnou otázkou sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky v nálezoch II. ÚS 32/2016, II. ÚS 57/2018, a nedávno tiež (opakovane) Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení 1 ObdoG 1/2018. Súd pritom na toto podanie žalovaného prihliadal a aj ho citoval v odôvodnení rozsudku (bod 7 odôvodnenia). Týmto postupom súd porušil práva žalobcov na spravodlivý proces, pričom tento postup bez ďalšieho zakladá v odvolacom konaní dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku.

5. Odvolatelia ďalej namietajú nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku, s poukazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a slovenskú judikatúru (napríklad Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 410/06, I. ÚS 243/07, Najvyšší súd Slovenskej republiky 5 Cdo 136/2010, 6 Cdo 116/2017), rozhodnutie súdu musí byť vnútorne konzistentné a presvedčivé. Súd, vytýkajúc žalobcom ich údajnú pasivitu, ich potrestal so všetkou procesnou prísnosťou, citujúc pritom Civilný sporový poriadok, ktorý nadobudol účinnosť až v priebehu konania. Zjavne neúčelné podania žalovaného zneužívajúce právo ani len nespomenul. Tým vytvoril enormnú nerovnosť strán, už i tak celkom prirodzene danú nielen z hľadiska postavenia dodávateľ - spotrebiteľ, ale tiež z hľadiska prístupu k dôkazom, z ktorých niektoré mal výlučne žalovaný. Súd celkom opomenul podstatné skutkové a právne okolnosti týkajúce sa samotných žalovaných nárokov vo vzťahu k žalobcovi 1/ s odkazom na neunesenie dôkazného bremena alebo na absenciu kauzálny príslušnosti súdu, a vo vzťahu k žalobcovi 2/ zasa kvôli jeho nepresným podaniam, taktiež neuneseniu dôkazného bremena a dokonca úspešne namietnutému premlčaniu žalovaným, bez bližšieho zdôvodnenia, prečo vôbec plynula premlčacia lehota aj počas konania. Napadnutý rozsudok je z hľadiska jeho odôvodnenia výrazne nekonzistentný, mimoriadne nepresvedčivý a v podstate tiež nezrozumiteľný. Právo na spravodlivý proces, ktoré sa má prejavíť aj v odôvodnení rozsudku, súd zjavne porušil.

6. Súd tiež porušil zákaz odmietnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae). Obširne sa venoval výkladu ustanovení § 132 až 136 C. s. p., osobitne poukázal na povinnú obsahovú náležitosť žaloby, žalobný návrh, v zmysle § 132 ods. 1 C. s. p. Súdu unikli časové aj vecné súvislosti, keď v čase podania žaloby, v marci 2010, platil a bol účinný celkom iný procesný predpis, Občiansky súdny poriadok (O. s. p.). Ten upravoval náležitosti návrhu v ust. § 79 ods. 1 druhá veta a § 42 ods. 3 O. s. p. V žalobe bolo uvedené: N. H.: Výška úveru: 26 000 Sk (863 €), Vrátené: 36 512 Sk (1 212 €) + ďalej vymáhané: 61 500 Sk (2 041 €). Žalobca žije sám s matkou na starobnom dôchodku a dostali sa do stavu finančnej tiesne, preto si zobrali úver 26 000 Sk (863 €). Z finančných dôvodov požiadal o odklad splátok. Nebolo mu vyhovené. Napriek finančným problémom vrátil 36 512 Sk (1 212 €). Ďalej je od neho vymáhaných 61 500 Sk (2 041 €). Jeho dlh je teda spolu 98 012 Sk (3 253 €). O. priznal príslušenstvo úveru spolu viac ako 100 %. (Stály rozhodcovský súd a.s., spis. zn. SR 06707/08). Ide o exekúciu vedenú Okresným súdom Martin, č. poverenia exekútora 5506*056160. V zmluve absentovala ročná percentuálna miera nákladov, sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa bola 0,25 % denne, t. j. 91,25 p. a., rozhodcovskú si osobne nevyjednal a na všetky právne vzťahy má dopadať Obchodný zákonník. Bod II petitu: „Žalovaný je povinný napraviť protiprávny stav a vydať spotrebiteľom, ktorým poskytol spotrebiteľské úvery, bezdôvodné obohatenie vo výške úrokov a poplatkov, ktoré od spotrebiteľov prijal napriek tomu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuviedol RPMN.“ Podľa odvolateľa z obsahu žaloby bolo teda úplne zrejmé, čoho sa žalobcovia, vrátane žalobcu 2 domáha. Takto formulovaná žaloba by musela obstáť aj v zmysle prísnejších procesných predpisov účinných od 1. júla 2016. V každom prípade bola žaloba podaná v roku 2010, intertemporálne ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 470 ods. 2 C. s. p.) ponechávajú nedotknuté účinky procesných úkonov vykonaných pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku. Občiansky súdny poriadok neupravoval ani pojmy ako sudcovská koncentrácia a zákonná koncentrácia. Aj v zmysle § 470 ods. 2 C. s. p. na konania začaté pred dňom nadobudnutia

účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

7. Ak mal súd pocit, že žaloba je neúplná, mal po jej podaní, teda v roku 2010, postupovať podľa § 43 ods. 1 O. s. p. a vyzvať žalobcov na doplnenie nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania. Konštatovať neúplnosť podania v rozsudku po bezmála deviatich rokoch a potom, čo spis precestoval všetky možné súdy v rámci inštančného postupu a dokonca aj v rámci dovolania, je trochu neskoro. Zároveň to predstavuje postup súdu, ktorý upiera žalobcom, najmä žalobcovi 2, právo na spravodlivý proces. Skutkové zistenia sú nesprávne už preto, že v podstate absentujú. Tie, ktoré neabsentujú, sa nezhodujú v dôkazmi. Napríklad podľa skutkového zistenia sa žalobca 2 dozvedel o výške bezdôvodného obohatenia dňa 13. 8. 2010, čo bolo viac ako polroka po podaní žaloby. Žalobca 2 ale predložil dôkaz o jednotlivých platbách vykonávaných v prospech žalovaného. Podľa nich sa posledná platba kvalifikovaná ako trovy exekúcie zrealizovala až 26. 8. 2010, teda až po prevzatí listu od súdneho exekútora, z ktorého sa mal dozvedieť výšku bezdôvodného obohatenia. Tomuto dôkazu súd nevenoval žiadnu pozornosť. Z uvedeného dôkazu zároveň vyplýva iný čas, kedy sa žalobca 2 dozvedel o skutočnej výške bezdôvodného obohatenia, než to zistil súd. V každom prípade, v čase podania žaloby ešte presnú sumu bezdôvodného obohatenia žalobca 2 nepoznal. Navyiac, súd si protirečí, ak na jednej strane tvrdí, že žalobca 2 sa o skutočnej výške bezdôvodného obohatenia dozvedel dňa 13. 8. 2010, pritom ale zo spisu súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., zistil úplne „uspokojenie pohľadávky“ veriteľa ku dňu 26. 8. 2010 (identický dátum vyplýva z prehľadu platieb predloženého včas počas konania žalobcom 2), o ktorom vydal potvrdenie súdny exekútor dňa 30. 8. 2010 (podľa rozsudku sa potvrdenie nachádza na č. I. 531; pozri body 29 až 31 odôvodnenia rozsudku). K plynutiu premičacej lehoty súd uviedol, že podanie žaloby naň nemalo vplyv, pretože žalobca podal žalobu s neúplným a nepresným petitom. Odvolateľ poukázal na to, že v samotnej žalobe žalobca nemohol uviesť presný petít, pretože v tom čase (vo februári 2010) žalobca ešte nepoznal presnú výšku bezdôvodného obohatenia. Tú sa dozvedel až po podaní žaloby, po obsahovej stránke bezpochyby dostatočnej na jej vecné prerokovanie. K otázke finančného zadostučenia odvolateľ poukázal na to, že žalobcovia doložili súdu list Európskej komisie stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii zo 14. 9. 2010, ktorý sa týka práve nekalých praktík žalovaného (POHOTOVOST', s. r. o.) a na 6 až 7 sa dokonca výslovne spomína žalobca 2. Teda ani Európska komisia nemala pochybnosti o nekalých praktikách žalovaného a dokonca ani o obeti týchto praktík, žalobcu 2, pochybnosti ale mal Okresný súd Galanta.

8. Popri napadnutom zamietavom výroku vo vzťahu k žalobcovi 2 neobstojí ani výrok o trovách. Ten neobstojí ani vo vzťahu k žalobcovi 1, hoci v jeho zastúpení zamietavý výrok rozsudku zostal nenapadnutý. Nepripustením zmeny žaloby uznesením z 24. 4. 2018 súd procesný postupom znemožnil strane uskutočňovať jej patriace práva. Sporom disponuje žalobca. S ohľadom na ustanovenie § 420 ods. 4 C. s. p. nebol dôvod na nepripustenie zmeny žaloby žalobcovi 1. Navyiac § 143 ods. 2 C. s. p. v nadväznosti na časové súvislosti konania treba posudzovať ústavnokonformne, osobitne s ohľadom na smernicu 2009/22/ES o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov, najmä na jej článok 2. V čase podania žaloby bol petít žaloby žalobcu 1 aktuálny. Stratu aktuálnosti petítu zavinil samotný žalovaný konaním uvedeným v bode 8 tohto odôvodnenia. Nebyť obštrukcii zo strany žalovaného, ktorý je mimochodom obštrukciami v súdnych konaniach všeobecne známy (pozri napríklad prílohu č. 2 rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), mohol súd vo veci rozhodnúť o niekoľko rokov skôr. Zamietnutie žaloby teda zavinil žalovaný. S ohľadom na to je potrebné aj procesnú zodpovednosť vyhodnotiť inak. Výrazná zmena skutkového stavu zavinená žalovaným je dôvodom na nepriznanie nároku na náhradu trov konania úspešnému žalovanému vo vzťahu k žalobcovi 1 v zmysle § 257 C. s. p. Za túto zmenu nijako nezodpovedá žalobca 1. Odvolatelia navrhli, aby odvolací súd vydal tento rozsudok: Rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd priznáva nárok na náhradu trov konania žalovanému proti žalobcovi 1, mení tak že žalovanému proti žalobcovi 1/ náhradu trov nepriznáva. Rozsudok v časti zamietnutia žaloby žalobcu 2/ a v časti priznania nároku na náhradu trov konania žalovanému proti žalobcovi 2/ zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Vo zvyšku ponecháva rozsudok nedotknutý. Žalobca 1/ má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému.

9. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcov sa vyjadril písomne prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žalobca v prvom rade v podstate argumentuje tým, že v dôsledku dĺžky súdneho konania došlo k zmene skutkového stavu a súd prvej inštancie navyiac rozhodol nezákonne čo do nepripustenia zmeny žaloby požadovanej žalobcom v prvom rade a bol teda tým daný dôvod

na nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP. Súdne konanie mal predlžovať žalovaný a navyiac on sám zmenou skutkového stavu zaviniť zamietnutie žaloby. Tu žalovaný uvádza, že v predmetnej právnej veci to bol žalobca v prvom rade, ktorý sa rozhodol podať voči žalovanému žalobu. Žalovaný sa teda zúčastnil súdneho konania a bol nútený sa voči nárokom žalobcu v prvom rade brániť. Bol to najprv žalobca v prvom rade, ktorý sa vo veci neúspešne domáhal nariadenia predbežného opatrenia (a to aj v ním iniciovanom odvolacom konaní) a tak oddialil, aby súd prvej inštancie začal rozhodovať vo veci samej. Skutočnosť, že žalovaný následne namieta miestnu nepríslušnosť súdu prvej inštancie (s čím sa súd prvej inštancie stotožnil a vo veci rozhodoval až Krajský súd v Bratislave) a právomoc súdu prvej inštancie vzhľadom na rozsudok rozhodcovského súdu vo vzťahu k žalobcovi v druhom rade ako *res iudicata*, bolo prípustnou realizáciou procesných práv žalovaného, ktorá nemôže mať vplyv na rozhodnutie o náhrade trov konania v neprospech žalovaného. Napriek tomu, že právny zástupca žalobcov mal informácie o viacnásobnej legitímnej opakovanej zmene zmluvnej dokumentácie žalovaného a následnom ukončení poskytovania spotrebiteľských úverov z konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I. vedeného pod sp. zn. 33Cb/222/2009 (na ktoré poukazoval žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie) už od roku 2013 (viď rozsudok vo veci), pristúpil žalobca v prvom rade k zmene žaloby až podaním zo dňa 31.12.2017 (t.j. po viac ako štyroch rokoch, ohľadnúc od toho, že zmluvná dokumentácia žalovaného bola verejne prístupná na jeho webovom sídle). Súd prvej inštancie uznesením zmenu žaloby správne nepripustil (nakoľko zmenená žaloba nemala absolútne žiaden súvis s predchádzajúcim konaním v dĺžke cca. 8 rokov a na konanie o zmenenej žalobe by bol kauzálny príslušným Krajský súd v Bratislave), s čím žalobca v prvom rade nesúhlasí, no výrok vo veci samej čo do žalobcu v prvom rade nenapadol odvolaním. Následne na tom istom pojednávaní (dňa 24.04.2018) súd prvej inštancie upozornil žalobcu v prvom rade, že vidí jeho žalobu ako súcu zamietnutia, no žalobca v prvom rade v konaní ohľadom jeho žaloby ďalej pokračoval, nevzal žalobu späť a tak privedil sám vznik ďalších trov konania (nakoľko vo veci nasledovalo nahliadnutie žalovaného do súdneho spisu vzhľadom na vyžiadaný exekútorický spis JUDr. Krutého, podanie žalovaného zo dňa 12.09.2018, podanie žalovaného zo dňa 12.02.2019 a účasť žalovaného na pojednávaní dňa 19.02.2019), a teda ak by aj hypoteticky mali existovať dôvody hodné osobitného zreteľa svedčiace pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému, určite by sa nemohli týkať času po pojednávaní zo dňa 24.04.2018. Navyiac, žalobca v prvom rade počas konania pred súdom prvej inštancie nepredniesol návrh na nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP. Právny zástupca žalobcov a ani samotný žalobca v prvom rade sa napokon ani len nezúčastnil posledného súdneho pojednávania (19.02.2019), na ktorom súd vo veci rozhodol. Žalobca v prvom rade argumentuje ustanovením § 257 CSP až v podanom odvolaní, čo však je nepripustné pre oneskorenosť. K oneskorenému uplatneniu dôvodov pre aplikáciu § 257 CSP žalovaný dáva do pozornosti Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13.06.2018, sp. zn. 15Co/65/2018 (týkajúce sa žalovaného), ktoré odmietlo argumentáciu tamjšieho žalobcu o použití § 257 CSP ako oneskorenú. Žalovaný opätovne zdôrazňuje, že bol to žalobca v prvom rade, kto sa rozhodol iniciovať voči nemu súdny spor a napriek skutočnosti, že je odborne erudovaný (pretože chráni spotrebiteľov, a teda má špecializáciu v tejto oblasti), v ňom ďalej pokračoval napriek tomu, že mu muselo byť zrejmé, že v ňom nemôže byť úspešným, pričom z hľadiska aplikácie § 257 CSP sa prihliada aj na postoj strany v konaní (R 24/1964). Žalovaný v porovnaní s ním sa zúčastnil sporu nedobrovoľne a bol prinútený obrátiť sa na advokáta, aby jeho práva a oprávnené záujmy v spore bránil. Žalovaný nevidí dôvod, prečo by žalobca v prvom rade nemal niesť zodpovednosť za následky svojho konania, resp. prečo by takéto následky mal naopak niesť žalovaný. Samotná zmena skutkového stavu resp. výsledky dokazovania nie sú dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Napokon, aj v konaní pred Okresným súdom Bratislava I. sp. zn. 33Cb/222/2009 vo veci identického žalovaného, identických právnych zástupcov a čo do obsahu podobnej právnej veci taktiež bola z rovnakého dôvodu priznaná žalovanému náhrada trov konania voči tamjšiemu žalobcovi. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP je výnimočná a treba ho vykladať prísne reštriktívne (napr. I. ÚS 168/2018; Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.12.2018, sp. zn. 12Co/105/2017).

10. Súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu v druhom rade na vydanie bezdôvodného obohatenia v peniazoch z dôvodov, že žalobca v druhom rade nevedel jednoznačne stanoviť výšku bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol premlčaný, čo žalovaný namietať a peňažné prostriedky, ktoré boli vymožené v exekučnom konaní, pričom nedošlo k zrušeniu žiadneho z rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní a exekučné konanie bolo ukončené vymožením pohľadávky, nie sú bezdôvodným obohatením. Tu žalovaný udáva, že žaloba žalobcu v druhom rade čo do vydania bezdôvodného obohatenia od počiatku spĺňala všetky náležitosti žaloby podľa tak Občianskeho súdneho poriadku a zodpovedala aj ustanoveniam CSP. Skutočnosť, že navrhovaný petit

je materiálne nevykonateľný, nie je dôvodom na to, aby súd poskytoval strane sporu (naviac zastúpenej právny zástupcom) poučenie, nakoľko by tým porušil zásadu rovnosti strán sporu. Ak by súdy poučili žalobcu ohľadne naformulovania správneho znenia petitu žaloby, a teda by vymedzili inak predmet tohto konania, takéto poučenie by presiahlo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.12.2011, sp. zn. 6 Cdo 125/2011). Bolo teda iba na žalobcovi v druhom rade a najmä na jeho právnom zástupcovi, aby podali žalobu, ktorej petit bol materiálne vykonateľný a uplatnili v tomto smere bezvadne právo. Neobstojí navyše tvrdenie žalobcu v druhom rade, že zo žaloby ako celku vyplývalo, akého práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa domáhal. Žaloba obsahovala o.i. uplatnenie piatich rôznych fyzických osôb s označením ako žalobcovia, no petit žaloby priznával v dotknutej časti právo na vydanie bezdôvodného obohatenia len akýmsi spotrebiteľom, pričom vôbec nebolo zrejmé, či medzi nich spadá aj žalobca v druhom rade. Zo žaloby totiž vyplynulo iba to, že žalovaný poskytol žalobcovi v druhom rade úver vo výške 863,- EUR, žalobca v druhom rade mu vrátil 1.212,- EUR, pričom je od neho vymáhaných (t.j. nebolo vymožených) 2.041,- EUR. Bezdôvodné obohatenie bolo logicky možné (ak vôbec) určiť len na základe peňažných prostriedkov, ktoré žalobca v druhom rade reálne zaplatil žalovanému, a nie tých, ktoré ešte len (ak vôbec) mali byť zaplatené. Ani v podaní zo dňa 31.12.2017 žalobca v druhom rade nešpecifikoval výšku bezdôvodného obohatenia a len uviedol, že ku dňu 26.08.2010 plnil žalovanému sumou vo výške 2.464,75- EUR. To znamená v nadväznosti na premlčanie skutočnosť, že už dňa 26.08.2010 (t.j. už niekoľko mesiacov po podaní žaloby) vedel, koľko a kedy presne žalovanému uhradil. Až na pojednávaní dňa 24.04.2018 žalobca v druhom rade pristúpil k zmene žaloby (t.j. sám kvalifikoval svoje konanie ako uplatnenie nového nároku) tak, že požadoval, aby súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby v tom zmysle, že žiada od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.464,75 EUR. Príslušenstvo nároku v podobe zákonného úroku z omeškania však žalobca v druhom rade nevedel špecifikovať a nestalo sa tak vôbec počas prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie uznesením na tomto pojednávaní uložil žalobcovi v druhom rade finalizovať petit čo do vydania bezdôvodného obohatenia v lehote do 31.07.2018. V rámci tejto lehoty poskytol súd prvej inštancie aj možnosť nahliadnuť do exekučného spisu vyžiadaného od JUDr. Krutého, pričom tu išlo o dôkazný návrh žalobcu v druhom rade. Žalobca v druhom rade na súde prvej inštancie do exekučného súdu nenahliadol, čo je nepochopiteľné o to viac, že išlo o dôkazný návrh žalobcu v druhom rade. Žalobca v druhom rade navyše v lehote stanovenej súdom prvej inštancie ani nedoručil súdu v určenej lehote písomné vyjadrenie. Naproti tomu žalovaný do exekučného spisu na súde prvej inštancie nahliadol a v súdom určenej lehote (do 15.09.2018) poskytol súdu prvej inštancie, ako aj priamo právny zástupcovi žalobcu v druhom rade, svoje písomné vyjadrenie, a to napriek tomu, že malo byť reakciou na písomné vyjadrenie žalobcu v druhom rade, ktoré žalobca v druhom rade nerealizoval. Až dňa 20.11.2018, t.j. takmer 4 mesiace po uplynutí súdom určenej lehoty, realizoval žalobca v druhom rade priamo (t.j. nie prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý ostal vo veci pasívny) písomné vyjadrenie, v ktorom v priamom rozpore s doterajším procesným postupom a písomnými a ústnymi vyjadreniami uviedol, že uhradil žalovanému sumu 2.812,75- EUR. Od tejto sumy odpočítal istinu vo výške 863,- EUR a uviedol, že výška bezdôvodného obohatenia predstavuje sumu 1.949,72 EUR. Na uvedené vyjadrenie reagoval žalovaný vyjadrením zo dňa 12.02.2019, ktoré dňa 13.02.2019 doručil nielen súdu, ale aj priamo právny zástupcovi žalobcov (ako to súd prvej inštancie na pojednávaniach zo dňa 16.11.2017 a 28.04.2018 od strán sporu požadoval). Na uvedené vyjadrenie žalobca v druhom rade vôbec nereagoval a pojednávanie zo dňa 19.02.2019, kde mohol definitívne formulovať svoj nárok, sa nezúčastnil (tak žalobca v druhom rade, ako aj jeho právny zástupca). Dlhodobou pasivitou žalobcu v druhom rade (aj keď, ako sám uvádza, mal všetky potrebné informácie od 26.08.2010) si žalobca v druhom rade sám privodil tak premlčanie svojho práva, ako aj procesný neúspech, a to vzhľadom na neschopnosť definitívne určiť výšku žalovaného nároku vrátane jeho príslušenstva. To je nepochopiteľné o to viac, ak žalobca v druhom rade bol v konaní právne zastúpený, no napriek tomu svoj nárok, aj keď znášal bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, definitívne neurčil, nepristúpil k vykonaniu dôkazného prostriedku, ktorý sám navrhol, nedodrжал lehotu určenú súdom prvej inštancie a ani sa ostatného pojednávanie vo veci nezúčastnil. Je prirodzené, že za tejto situácie súd prvej inštancie nevyhovel žalobe aj preto, lebo vo veci aplikoval sudcovskú koncentráciu konania, ktorá sa uplatní aj v spotrebiteľských sporoch, ak je spotrebiteľ právne zastúpený advokátom (§ 291 ods. 3 CSP), čo bolo v súdnej veci splnené.

11. Ak žalobca v druhom rade argumentuje nemožnosťou použitia sudcovskej koncentrácie z dôvodu ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, žalobca v druhom rade sa mylí. Už v predvolaní na pojednávanie na deň 16.11.2017 (doručenom stranám sporu v značnom časovom predstihu - konkrétne žalovanému

19.06.2017) súd prvej inštancie poskytol stranám sporu, t.j. aj žalobcovi v druhom rade, poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu, v ktorom sa nachádzalo aj poučenie o sudcovskej koncentrácii konania (§ 153 CSP). Táto sudcovská koncentrácia konania sa uplatnila aj na súdenu vec, čo zodpovedá aj judikátorne dovodeným záverom. Je nesporné, že žalobca je v spore zastúpený advokátom, ktorému bol doručený odpor (podaný za účinnosti CSP) žalovaného na vyjadrenie, pričom z obsahu spisu vyplýva, že právnenému zástupcovi žalobcu nič nebránilo postupom podľa § 167 ods. 3 CSP uviesť ďalšie skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, keď súd prvej inštancie nemal vo vzťahu k žalobcovi ako strane - fyzickej osobe zastúpenej advokátom poučovaciu povinnosť v zmysle § 167 ods. 3 CSP, keďže jeho právo na princíp rovnosti zbraní bolo zachované, nakoľko tu bol splnený kvalifikačný predpoklad o vedomosti znalosti procesných práv a povinností a v tomto prípade sa preto mandukačná povinnosť súdu nevyžadovala. Za danej situácie predloženie prostriedkov procesného útoku zo strany žalobcu až na pojednávaní, nie je možné považovať za včasné, keď žalobca ako strana sporu neuvádzal v spore také skutočnosti, ktoré mu bránili vykonať ich skôr, ak by konal starostlivo. Keďže neexistujú osobitné dôvody, platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nebolo včasné. Pokiaľ potom za daného stavu súd prvej inštancie oneskorené predloženie prostriedkov procesného útoku žalobcu neospravedlnil a neprihliadol na návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania prednesené až na pojednávaní, rozhodol v súlade s ustanovením o sudcovskej koncentrácii konania podľa § 153 CSP, keďže by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Pokiaľ potom žalobca z tohto dôvodu namietal postup súdu prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 470 CSP, o taký prípad sa v danej právnej veci nejedná, keďže procesné úkony súdu prvej inštancie po podaní odporu boli vykonané za účinnosti CSP a v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku o konaní na súde prvej inštancie, preto postup súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 153 CSP nebol v neprospech žalobcu. (Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 04.10.2018, sp. zn. 8Co/215/2017; podobne <http://www.ulpianus.sk/blog/ako-spravne-vykladat-470-ods.-2-in-fine-csp/>). Vzhľadom však na skutočnosť, že žalobca v druhom rade svoj nárok jednoznačne vlastným zavinením neformuloval ani do uznesenia o vyhlásení dokazovania za skončené, súd prvej inštancie správne vo veci aplikoval nielenže sudcovskú koncentráciu konania, ale aj zákonnú koncentráciu konania (§ 154 CSP).

12. Čo sa týka námietky žalobcov spočívajúcej v údajnom nedoručení vyjadrenia žalovaného zo dňa 12.02.2019, žalovaný sa nevie vyjadriť, či a kedy súd prvej inštancie toto jeho vyjadrenie doručil žalobcom, pretože nebol ani odosielateľom ani príjemcom tejto písomnosti. No sami žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu uvádzajú, že právny zástupca mal objektívnu možnosť prevziať túto písomnosť už 15.02.2019. To, že ju prevzal neskôr (t.j. až 28.02.2019), svedčí o jeho špekulatívnom prístupe v otázke preberania písomností. Právny zástupca žalobcov navyše zamiechal, že v súlade s pokynmi súdu prvej inštancie (z pojednávania zo dní 16.11.2017 a 24.04.2018) toto vyjadrenie doručil právny zástupca žalovaného priamo právnenému zástupcovi žalobcov, a to dňa 13.02.2019, t.j. so zachovaním lehoty na prípravu na pojednávanie. Právny zástupca žalobcov na toto vyjadrenie však nijako nereagoval a ani sa nezúčastnil nariadeného súdneho pojednávania. Žalobcovia tak konaním ich právneho zástupcu boli v konaní pasívni a za takejto situácie sú ich tvrdenia o porušení práva na spravodlivý proces v absurdnej podobe. Pre úplnosť žalovaný zdôrazňuje, že jeho vyjadrenie zo dňa 12.02.2019 nebolo súdom prvej inštancie vyžiadané, ustanoveniami CSP požadované a išlo o jeho iniciatívne konanie. Z ustanovenia § 374 ods. 3 CSP možno vyvodit', že takéto iniciatívne vyjadrenie nie je potrebné za každých okolností doručovať strane sporu, toto vyjadrenie obsahovalo len záverečnú právnu argumentáciu v podobe záverečnej veci (čo vyplýva aj z toho, že dňa 19.02.2019 právo záverečnej veci už osobitne nevyužil a odkázal len na doterajšiu argumentáciu) a neboli s ním spojené žiadne nové skutkové tvrdenia ani dôkazy ani dôkazné návrhy. Žalobcovia ani ich právny zástupca nepožiadali o odročenie pojednávania a ani sa ho nezúčastnili. Navyše, prípadné pochybenie súdu prvej inštancie je reparačné doručením príslušného vyjadrenia odvolacím súdom v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP, a teda nie je dôvodom na zrušenie rozsudku.

13. Vo vzťahu k premlčaniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodol tiež súd prvej inštancie správne, keď právo žalobcu v druhom rade posúdil ako premlčané. Žalobca v druhom rade od 13.08.2010 resp. 26.08.2010 presne vedel, koľko a kedy žalovanému zaplatil, no neuplatnil si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ani v subjektívnej ani objektívnej premlčacej dobe v dĺžke dvoch resp. troch rokov v zmysle § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie tiež podrobne uviedol, prečo nemožno námietku premlčania považovať za rozpornú s dobrými mravmi (žalobca v druhom rade napokon odvolanie nesprávnym právnym posúdením veci v tejto časti neodôvodnil). Súd prvej inštancie rozhodol správne aj z toho dôvodu, že ako opakovane žalovaný

uvádzal v konaní pred súdom prvej inštancie, predmetné peňažné prostriedky boli riadne vymožené v rámci exekučného konania, žiadne z rozhodnutí exekučného súdu nebolo zrušené, exekučné konanie bolo riadne ukončené vrátením poverenia súdnym exekútorom a všeobecný súd nie je oprávnený meniť a nahrádzať rozhodnutia vydané v exekučnom konaní. Z tohto dôvodu nebola daná ani žiadna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia. Rovnako rozhodol súd prvej inštancie správne, keď nepriznal žalobcovi v druhom rade právo na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia, a to z dôvodu, že žalobcovi v druhom rade nebolo priznané žiadne právo titulom porušenia jeho spotrebiteľských práv ako aj z dôvodu, že žalobca v druhom rade ani neuviedol ani nepreukázal, prečo mu bolo titulom tejto satisfakcie poskytnúť práve žalovanú čiastku a aká nemajetková ujma mu mala vzniknúť.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

15. Vzhľadom na to, že rozsudok vo veci samej bol napadnutý odvolaním len zo strany žalobcu 2, keď žalobca 1 výslovne uviedol, že rozsudok vo veci samej odvolaním nenapadá a odvolanie podáva len proti výroku o náhrade trov konania, rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku žalobcu 1 na ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov nadobudol právoplatnosť a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku tak bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne a žalobu vo veci samej vo vzťahu k žalobcovi 2 zamietol, keď dospel k záveru, že žalobcovi nevzniklo právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia a ani právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď skonštatoval, že právo žalobcu 2 na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 107 ods. 1 a 2 je premlčané.

17. Odvolateľ ako prvé namietal nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. Žalobca 2 má za to, že súd prvej inštancie sa dôkladne neriadil predmetným ustanovením a v rozhodnutí neuviedol, ako posúdil skutkové a právne argumenty strán, pričom rozhodnutie nemožno považovať za presvedčivé. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tiež považuje za vnútorne rozporné a nekonzistentné, nakoľko si vzájomne odporuje.

18. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery

nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

20. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Závěry v ňom obsiahnuté sú dostatočné, v odôvodnení rozsudku sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré majú logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Súď potrebné údaje, hodnotenia a závěry o rozhodných skutočnostiach formuloval vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitost' zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo je v odôvodnení preskúmaného rozsudku obsiahnuté. Preskúmaný rozsudok tak napĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Napadnuté rozhodnutie obsahuje presvedčivé hodnotenie dôkazov, je v ňom jasnym spôsobom uvedené, ktoré z rozhodných skutkových okolností boli preukázané a ktoré nie. Z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva absencia presvedčivého a výstižného vysvetlenia dôvodov rozhodnutia, tak ako to nedôvodne namieta odvolateľ. Súď prvej inštancie sa dostatočne zaoberal podstatnou časťou argumentácie oboch sporových strán.

21. Podstatným dôvodom pre zamietnutie žaloby žalobcu 2 v časti zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia bolo konštatovanie súdu o neunesení bremena tvrdenia a bremena dôkazu (bod 24. odôvodnenia), a v časti vydania bezdôvodného obohatenia posúdenie premlčania a preukázanie začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Súď prvej inštancie v bodoch 39. a 40. odôvodnenia rozsudku jasne a zrozumiteľne vysvetlil rozlíšenie objektívnej a subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 a 2, pričom pri posúdení subjektívnej premlčacej doby vychádzal z ustálenej judikatúry, podľa ktorej táto začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodit' vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Nie je teda podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, rozhodujúce je vždy to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Súď dostatočne jasne a zrozumiteľne uviedol, kedy došlo k uplynutiu 3-ročnej objektívnej premlčacej doby a z akého dôvodu nepovažoval žalobu za podanú riadne a včas.

22. Z obsahu spisu a dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia (pôvodne žalobca 1 ako spotrebiteľské združenie a žalobcovia 2 až 6 ako fyzické osoby spotrebiteľia) sa svojou žalobou zo dňa 18. 3. 2010 domáhali, aby súď uložil žalovanému povinnosť zdržať sa dojednávania v žalobe špecifikovaných zmluvných podmienok. Ďalej žalobcovia svojou žalobou žiadali, aby súď žalovaného zaviazal vydať spotrebiteľom (bez bližšej špecifikácie ktorým spotrebiteľom, v žalobe bolo označených 5 fyzických osôb ako žalobcov - spotrebiteľov) bezdôvodné obohatenie (bez bližšej špecifikácie jeho výšky) a zaplatiť žalobcovi 2 primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.390,- eur. Žalobcovia sa taktiež domáhali, aby súď žalobcovi 1 priznal právo uverejniť výrok rozsudku v denníku s celoštátnou pôsobnosťou podľa výberu žalobcu 1 na náklady žalovaného a žalovanému z tohto dôvodu uložit' zaplatiť žalobcovi 1 preddavok vo výške 600,- eur.

23. Výšku bezdôvodného obohatenia, ktoré žalobcovia požadujú vydať od žalovaného, súdu oznámil ich právny zástupca až písomným podaním zo dňa 31. 12. 2017 (č. I. 465 spisu). Uviedol, že žalobca 2 sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a priznania primeraného finančného zadostučinenia (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V čase podania žaloby nebolo možné presne vyčíslit' výšku bezdôvodného obohatenia. Žalobca 2 už v pôvodnej žalobe navrhoval ako dôkaz obstaranie exekučného spisu súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., EX 1 1328/08. Z exekučného spisu je možné presne určiť výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného vo vzťahu k žalobcovi 2. To, že žalobca 2 neuviedol v žalobe presnú výšku bezdôvodného obohatenia, nemožno považovať za nepresnosť žaloby. Žalobca 2/ už v žalobe uviedol, že žalovaný mu poskytol spotrebiteľský úver vo výške 863,- eur (26 000,-

Sk) a ku dňu podania žaloby vrátil 1212,- eur (36 512,- Sk). Odvtedy súdny exekútor vykonal ďalšie úkony v exekučnom konaní, o ktoré sa bezdôvodné obohatenie žalovaného zvýšilo. K 26. 8. 2010 plnil žalobca 2 žalovanému sumou 2.464,75 eura.

24. Žalobca 2 písomným podaním zo dňa 17. 11. 2018 (č. I. 514 spisu) uviedol, že žalobca 2 uhradil žalovanému celkovú sumu vo výške 2.812,72 eura a teda žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu 2 v celkovej sume 1.949,72 eura (uhradená suma 2.812,72 eura - istina úveru 863,- eur = bezdôvodné obohatenie 1.949,72 eura). Žalobca zároveň uviedol, že vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného považuje za rozpor s dobrými mravmi. Vzhľadom na správanie žalovaného, rozsah porušenia spotrebiteľských práv žalobcu 2, ako aj na následky vyvolané vymáhaním plnenia na základe predmetnej neplatnej prípadne bezúročnej a bezpoplatkovej úverovej zmluvy a nulitného rozhodcovského rozsudku, vymáhaním plnenia v exekučnom konaní žalobca 2 zotrval aj na priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

25. Z vyššie popísaného a zisteného skutkového stavu je nepochybné, že žaloba žalobcu 2 v časti vydania bezdôvodného obohatenia nebola podaná riadne, keď v nej absentovali základné obsahové náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 a § 42 ods. 3 OSP účinného v čase podania žaloby, keď neobsahovala jasné uvedenie toho, kto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia a v akej výške. Znenie petitu, podľa ktorého „Žalovaný je povinný napraviť protiprávny stav a vydať spotrebiteľom, ktorým poskytol spotrebiteľské úvery, bezdôvodné obohatenie vo výške úrokov a poplatkov, ktoré od spotrebiteľov prijal napriek tomu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuviedol RPMN.“, nemožno za žiadnych okolností, ani pri čo najextenzívnejšom možnom výklade, považovať za dostatočne jasné a určité. Z takto formulovaného petitu totiž nie je jasné, kto sa vydania bezdôvodného obohatenia domáha a ani nie je jasná konkrétna výška bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na to, že v priebehu sporu pôvodní žalobcovia - fyzické osoby spotrebiteľia okrem žalobcu 2 zobrali žalobu späť a konanie voči nim bolo zastavené, ako aj vzhľadom na vyjadrenia právneho zástupcu žalobcov sa ustálilo, že vydania bezdôvodného obohatenia sa domáha žalobca 2. Nedostatok žaloby v absencii presnej výšky bezdôvodného obohatenia však bol odstránený až podaním 31.12.2017, resp. ďalším podaním zo dňa 17.11.2018, v ktorom žalobca 2 špecifikoval výšku bezdôvodného obohatenia sumou 1.949,72 eur.

26. Súd prvej inštancie správne poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 8/2005 a rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 114/2001, v zmysle ktorých údaj o tom, čoho sa žalobca domáha (tzv. petit), musí byť presný, určitý a zrozumiteľný. Súd totiž musí presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, pretože, s výnimkou prípadov uvedených v § 216 CSP nesmie stranám sporu prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, ani stranám sporu priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, ako sú navrhované. Presný, určitý a zrozumiteľný petit nie je vyjadrením iba formálnych náležitostí návrhu na začatie konania, ale je aj nevyhnutným predpokladom toho, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné a aby nastali právne účinky, ktoré navrhovateľ sledoval podaním žaloby. Požiadavku, aby zo žaloby bolo zjavné, čoho sa žalobca domáha, však nemožno vykladať tak, že by žalobca bol povinný urobiť návrh znenia výroku rozsudku súdu. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd, samozrejme, musí dbať o to, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou domáhal .

27. Ak sa žalobca domáha splnenia povinnosti v peniazoch, musí byť ním požadovaná suma jasne a presne uvedená v žalobnom návrhu, pretože súd v konaní a v rozhodovaní je ňou viazaný a môže sa od nej odchýliť iba v prípadoch uvedených v ustanovení § 216 ods. 2 CSP. Neúplnosť žalobného návrhu spočívajúca v tom, že žalobca neuvedie sumu, zaplatenia ktorej sa domáhal, je podstatnou vadou podania, pre ktorú nemožno v konaní pokračovať, pretože súdu od začatia konania musí byť jasné, o čom má konať a vecne rozhodnúť. Neúplnosť žaloby ako odstrániteľný nedostatok konania sa musí súd pokúsiť odstrániť v súčinnosti so žalobcom podľa § 129 CSP (predtým podľa § 43 ods. 1 OSP).

28. Ak sa teda žalobca 2 domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia, bolo jeho povinnosťou uviesť v žalobe presnú sumu. Aj keď žalobca 2 v čase podania žaloby nevedel ešte presnú konečnú sumu vzhľadom na prebiehajúcu exekúciu, bol povinný vyčíslieť výšku bezdôvodného obohatenia ku dňu podania žaloby, a následne po ukončení exekúcie bol povinný ustáliť konečnú celkovú výšku bezdôvodného obohatenia. Z dokazovania pritom jednoznačne vyplynulo, že listom zo dňa 13. 8. 2010, ktorý žalobca 2 osobne prevzal dňa 13. 8. 2010 (č. I. 108 exekučného spisu), exekútor oznámil žalobcovi 2 vyúčtovanie exekučnej pohľadávky, z ktorého vyplývajú presné sumy vymoženej pohľadávky

- istina 1.057,72 eura, úroky 644,78 eura, príslušenstvo 426,41 eura, trovy právneho zastúpenia 47,- eur - pre oprávneného (t. j. pre žalovaného) celkovo 2.175,91 eura. T. j. dňa 13. 8. 2010 sa žalobca 2 dozvedel presnú sumu vymoženú pre žalovaného. Pokiaľ žalobca namieta, že ešte po tomto dátume hradil exekútorovi trovy exekúcie, tieto boli plnením pre exekútora a nie pre žalovaného, preto ich nemožno považovať za súčasť bezdôvodného obohatenia žalovaného.

29. Žalobca 2 tiež nedôvodne namieta rozdielnosť právnej úpravy OSP účinného v čase podania žaloby a CSP účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, keď obsahové náležitosti žaloby (návrhu na začatie konania) sú podľa právnej úpravy OSP aj CSP totožné, a teda žaloba žalobcu 2 v časti vydania bezdôvodného obohatenia nespĺňala obsahové náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 a § 42 ods. 3 OSP účinného v čase podania žaloby. Nie je preto pravda, že by súd prvej inštancie neprípustne uplatnil prísnejšie procesné pravidlá nového procesného kódexu CSP účinného od 01.07.2016.

30. Je pravdou, že súd prvej inštancie mal bez zbytočného odkladu po podaní nejasnej a neúplnej žaloby postupovať podľa § 43 ods. 1 OSP a uznesením žalobcov vyzvať na odstránenie väd žaloby, na druhej strane je potrebné prihliadnúť na to, že súd prvej inštancie prvoradú pozornosť venoval návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a následne na otázku miestnej a vecnej príslušnosti, bez jeho zavinenia sa tieto a ďalšie procesné otázky riešili až do roku 2017, kedy sa súd prvej inštancie začal zaoberať žalobou vo veci samej. Žalobca 2, ktorý bol od začiatku sporu zastúpený advokátom, mal objektívnu možnosť podať riadnu žalobu, ktorá by obsahovala riadny petit, keď súčasťou poskytnutia kvalifikovanej právnej pomoci je podanie takej žaloby, ktorá obsahuje elementárnu esenciálnu obsahovú náležitosť, a to jasný a určitý petit rozhodnutia.

31. Rozhodujúcou právnou otázkou zostalo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania a súd prvej inštancie ju považoval za dôvodnú a žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia zamietol práve z dôvodu premlčania.

32. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

33. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (ods. 1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (ods. 2).

34. Základným inštitútom premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia a pod. (por. rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2007 z 24.10.2005).

35. V prípade premlčania práva pri bezdôvodnom obohatení je v ustanovení § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná, keď bezdôvodné obohatenie vzniklo z neúmyselného konania (z nedbanlivosti) alebo desaťročná, ak bezdôvodné obohatenie bolo spôsobené úmyselne. Ich začiatok je stanovený samostatne; kým subjektívna premlčacia doba plynie odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, pri objektívnej premlčacej dobe

je pre začiatok jej plynutia rozhodujúci deň, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Obe premlčacie doby sú nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca a ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Pre vzťah objektivnej a subjektívnej premlčacej doby však platí zásada, že lehota so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektivne stanoveným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou. Objektívna premlčacia doba, ktorá je určená nezávisle na subjektívnych dôvodoch dotknutých osôb, vždy začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu reálne došlo. Platí, že subjektívna premlčacia doba sa musí zmestiť do objektivnej premlčacej doby. Pre začiatok plynutia objektivnej premlčacej doby je v zmysle § 107 ods. 2 OZ rozhodujúce faktické získanie bezdôvodného obohatenia, pričom v tomto prípade ide o splátky, ktorými žalobca ako dlžník zaplatil žalovanému ako veriteľovi viac, ako len vrátil prijaté plnenia istiny úveru.

36. V danom prípade žalobca 2 mohol svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť na súde najneskôr dňom nasledujúcim po skončení exekúcie a oznámení exekútora o celkovej vymoženej sume dňa 26.08.2010. Trojročná objektívna premlčacia doba tak začala plynúť najneskôr dňa 27.08.2010 a uplynula 27.08.2013, pričom do jej uplynutia žalobca 2 nepodal riadny a kvalifikovaný návrh na súd, ktorý by zastavil jej plynutie v zmysle § 112 OZ a nakoľko žalovaný uplatnil námietku premlčania, v zmysle § 100 ods. 1 OZ nemožno žalobcovi 2 premlčané právo priznať. Pre zastavenie plynutia premlčacej doby podľa § 112 OZ by bolo nevyhnutné, aby žalobca 2 pred jej uplynutím uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde, pričom podmienkou uplatnenia práva na súde je jeho jasné vymedzenie, v prípade peňažnej sumy jej presné vyčíslenie, ktoré žalobca 2 v žalobe neuviedol a uviedol ho až po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ súd žalobu zamietne z dôvodu akceptácie dôvodne vznesenej námietky premlčania, nemožno v žiadnom prípade hovoriť o ústavne neakceptovateľnom odmietnutí spravodlivosti (denegatio iustitiae).

37. Súd prvej inštancie rozhodol vecne správne aj o zamietnutí žaloby žalobcu 2 v časti primeraného finančného zadosťučinenia.

38. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

39. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Vychádzajúc z vyššie uvedeného ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde. Odvolací súd zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

40. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či

došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

41. Základným predpokladom vzniku nároku spotrebiteľa voči dodávateľovi na primerané finančné zadostučinenie je preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, a to že zo strany spotrebiteľa došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde, pričom bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje spotrebiteľa. V prejednanom spore žalobca 2 ako spotrebiteľ nepreukázal, že z jeho strany došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Pokiaľ odvolateľ poukázal na nekalé praktiky žalovaného a s tým súvisiace vyjadrenie Európskej komisie, toto nemožno považovať za splnenie podmienky, že zo strany žalobcu 2 došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde, nakoľko žalobca 2 nebol účastníkom tohto konania (odvolateľ mal na mysli zrejme konanie pred Súdny dvorom EÚ o prejudiciálnej otázke). Žalobca 2 neoznačil žiadne konkrétne súdne konanie, v ktorom by úspešne uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv.

42. Čo sa týka námietky žalobcov voči postupu súdu prvej inštancie spočívajúcej v údajnom nedoručení vyjadrenia žalovaného zo dňa 12.02.2019, žalovaný dôvodne poukázal na to, že sami žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu uvádzajú, že právny zástupca mal objektívnu možnosť prevziať túto písomnosť už 15.02.2019. Právny zástupca žalobcov navyše zamĺčal, že v súlade s pokynmi súdu prvej inštancie (z pojednávania zo dní 16.11.2017 a 24.04.2018) toto vyjadrenie doručil právny zástupca žalovaného priamo právnomu zástupcovi žalobcov, a to dňa 13.02.2019, t.j. so zachovaním lehoty na prípravu na pojednanie. Právny zástupca žalobcov na toto vyjadrenie však nijako nereagoval a ani sa nezúčastnil nariadeného súdneho pojednávania. Žalobcovia tak konaním svojho právneho zástupcu boli v konaní pasívni a za takejto situácie sú ich tvrdenia o porušení práva na spravodlivý proces nedôvodné.

43. Zároveň je potrebné zohľadniť, že vyjadrenie žalovaného zo dňa 12.02.2019 nebolo súdom prvej inštancie vyžiadané, ustanoveniami CSP požadované a išlo o jeho iniciatívne konanie. Z ustanovenia § 374 ods. 3 CSP možno vyvodiť, že takéto iniciatívne vyjadrenie nie je potrebné za každých okolností doručovať strane sporu, toto vyjadrenie obsahovalo len záverečnú právnu argumentáciu v podobe záverečnej veci (čo vyplýva aj z toho, že dňa 19.02.2019 právo záverečnej veci už osobitne nevyužil a odkázal len na doterajšiu argumentáciu) a neboli s ním spojené žiadne nové skutkové tvrdenia ani dôkazy ani dôkazné návrhy. Žalobcovia ani ich právny zástupca nepožiadali o odročenie pojednávania a ani sa ho nezúčastnili. Navyše, prípadné pochybenie súdu prvej inštancie je reparačné doručením príslušného vyjadrenia odvolacím súdom v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP, a teda nie je dôvodom na zrušenie rozsudku. Ako už bolo vyššie uvedené, predmetné vyjadrenie žalovaného zo dňa 12.02.2019 bolo priamo zo strany právneho zástupcu žalovaného doručené právnomu zástupcovi žalobcov ešte pred pojednávaním dňa 19.02.2019, pričom žalobcovia a ich právny zástupca sa svojou neospravedlnenou neúčastou na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 19.02.2019 sami pripravili o možnosť uplatniť svoje prípadné procesné námietky či návrhy.

44. Neobstojí ani posledná odvolacia námietka, keď odvolateľ nedôvodne namietka, že vo vzťahu k žalobcovi 1 malo byť pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikované ustanovenie § 257 CSP.

45. Ustanovenie § 257 Civilného sporového poriadku predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 14/99 z 01.09.2000).

46. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na aktuálny náleží Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 168/2018 <., v ktorom súd skonštatoval, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP <.) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP <.). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy

nahradiť protistrane... Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009 <., sp. zn. 5 Cdo 67/2010 <.) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov... Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 <. či sp. zn. I. ÚS 303/12 <.), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000 <.).

47. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti... Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania. Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 <. a sp. zn. I. ÚS 1593/15 <.]. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko. Výrok rozhodnutia v prípade úplnej moderácie by mal znieť „stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“ resp. „súd stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Výrok, že „žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania“ už nemá v CSP oporu.

48. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď účastníka konania bez toho, aby bolo možné z diel náhrady trov by napr. dostal odôvodnenia napadnutého rozsudku zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia pre následný záver o odôvodnenosti aplikovať § 257. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 119/03 <. či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 67/2010 <.) výnimočnosť použitia ustanovenia 257, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené.» (I. ÚS 153/2018 <.). Rovnako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1.1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06 <.).

49. Vychádzajúc z vyššie uvedených východísk aplikácie ust. § 257 CSP, aplikujúc toto ustanovenie na prejednávaný spor, odvolací súd dospel k záveru, že odvolacia argumentácia odvolateľa nie je dôvodná.

50. Žalovaný v súvislosti s okolnosťami prejednávaneho sporu správne poukázal na to, že v predmetnej právnej veci to bol žalobca v prvom rade, ktorý sa rozhodol podať voči žalovanému žalobu. Žalovaný sa teda zúčastnil súdneho konania a bol nútený sa voči nárokom žalobcu v prvom rade brániť. Bol to

najprv žalobca v prvom rade, ktorý sa vo veci neúspešne domáhal nariadenia predbežného opatrenia (a to aj v ním iniciovanom odvolacom konaní) a tak oddialil, aby súd prvej inštancie začal rozhodovať vo veci samej. Skutočnosť, že žalovaný následne namietal miestnu nepríslušnosť súdu prvej inštancie (s čím sa súd prvej inštancie stotožnil a vo veci rozhodoval až Krajský súd v Bratislave) a právomoc súdu prvej inštancie vzhľadom na rozsudok rozhodcovského súdu vo vzťahu k žalobcovi v druhom rade ako *res iudicata*, bolo prípustnou realizáciou procesných práv žalovaného, ktorá nemôže mať vplyv na rozhodnutie o náhrade trov konania v neprospech žalovaného.

51. Zároveň bolo potrebné prihliadnuť tiež na to, že napriek tomu, že právny zástupca žalobcov mal informácie o viacnásobnej legitímnej opakovanej zmene zmluvnej dokumentácie žalovaného a následnom ukončení poskytovania spotrebiteľských úverov z konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I. vedeného pod sp. zn. 33Cb/222/2009 (na ktoré poukazoval žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie) už od roku 2013 (viď rozsudok vo veci), pristúpil žalobca v prvom rade k zmene žaloby až podaním zo dňa 31.12.2017 (t.j. po viac ako štyroch rokoch, ohľadnúc od toho, že zmluvná dokumentácia žalovaného bola verejne prístupná na jeho webovom sídle). Súd prvej inštancie uznesením zmenu žaloby nepripustil (nakoľko zmenená žaloba nemala žiaden súvis s predchádzajúcim konaním v dĺžke cca. 8 rokov a na konanie o zmenenej žalobe by bol kauzálny príslušným Krajský súd v Bratislave), s čím žalobca v prvom rade síce nesúhlasil, no výrok vo veci samej čo do žalobcu v prvom rade nenapadol odvolaním. Na pojednávaní dňa 24.04.2018 súd prvej inštancie upozornil žalobcu v prvom rade, že vidí jeho žalobu ako súcu zamietnutia, no žalobca v prvom rade v konaní ohľadom jeho žaloby ďalej pokračoval, nevzal žalobu späť a tak privodil sám vznik ďalších trov konania (nakoľko vo veci nasledovalo nahliadnutie žalovaného do súdneho spisu vzhľadom na vyžiadaný exekútorský spis JUDr. Krutého, podanie žalovaného zo dňa 12.09.2018, podanie žalovaného zo dňa 12.02.2019 a účasť žalovaného na pojednávaní dňa 19.02.2019).

52. Navyiac, žalobca 1 počas konania pred súdom prvej inštancie nepredniesol návrh na nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP. Právny zástupca žalobcov a ani samotný žalobca 1 sa napokon ani len nezúčastnil posledného súdneho pojednávania (19.02.2019), na ktorom súd vo veci rozhodol. Odvolateľ argumentuje ustanovením § 257 CSP až v podanom odvolaní, čo však je neprípustné pre oneskorenosť. K oneskorenému uplatneniu dôvodov pre aplikáciu § 257 CSP možno dať do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13.06.2018, sp. zn. 15Co/65/2018 (týkajúce sa žalovaného), ktoré odmietlo argumentáciu tamojšieho žalobcu o použití § 257 CSP ako oneskorenú.

53. Odvolací súd v zhode s argumentáciou žalovaného nevidí dôvod, prečo by žalobcovia nemali niesť zodpovednosť za následky svojho konania, resp. prečo by takéto následky mal naopak niesť žalovaný. Samotná zmena skutkového stavu resp. výsledky dokazovania nie sú dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

54. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcov odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

55. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov konania, v súlade s ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

56. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by v zmysle §

257 CSP odôvodňovali úspešnému žalovanému výnimočne nepriznať náhradu trov konania. Zároveň vzhľadom na to, že predmetom sporu boli viaceré samostatné nároky žalobcu 1 a žalobcu 2, bolo dôvodné rozhodnúť samostatne o nároku na náhradu trov konania voči žalobcovi 1 a žalobcovi 2. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).